

Hensyn til, hvorvidt den Præst, man ønskede at benytte fra et andet Sogn, kunde overkomme det, da er der allerede udtalt tilbørligt derom; og jeg har intet Yderligere dertil at bemærke. Det forekommer mig, at Præsten maa have den fuldstændigste Frihed; han maa ikke være bunden af nogen Skrupel til at kunne gaae udenfor Menigheden. Livsforholdene vise det, og naar Spørgsmaalet er om i en anden Menighed at søgte en Nærhedsogjerning, kunde der mindst være Tale om at lægge Vaand derpaa fra Statens Side. Det forekommer mig, at hvor der er Spørgsmaal, om der er Trang tilstede eller ikke, kan Løsningen af Spørgsmaalet ikke skee ved at søge Underskrifter og Dplysninger i den Retning, eller ved at søge det løst ved at henvende sig til Geistligheden, netop af de Grunde, jeg tidligere har tilladt mig at berøre. Derimod troer jeg, at vi ere berettigede til at holde fast paa, naar der udtaler sig Stemmer her i Rigsdagen, at den Mening, vi lægge i, om det er ønskeligt eller ikke at faae et Lovforslag, maa have sin Rod i Bevidstheden om, at Trangen er tilstede i Folket.

Strøm: Ja, det er kun ganske lidt, hvad jeg har at sige, navnlig til Svar paa, hvad der af to ærede Landstingsmænd fra 1ste Kredts (Madsvig og Clausen), som idag have havt Ordet, er blevet udtalt. Den ærede 4de Landstingsmand for 1ste Kredts (Madsvig) brugte blandt Andet i sit Foredrag det Udtryk, at det kunde dog aldrig være saa farlig en Sag for disse Folk at tage til en Nabokirke. Den ærede 3die Landstingsmand for 5te Kredts (F. Nielsen) har allerede imødegaaet dette, idet han har viist, at det ikke altid er sagt, at det er en Nabokirke, de maatte tage til. Jeg kan dertil lægge, at det ikke alene kan være saaledes, men at det ogsaa i flere Tilfælde, som jeg hender, er en Kirke, der ligger længere borte; thi det er ikke til nogen Nytte for Folk i et Sogn at gaae til et Nabsogn og søge Præsten der, naar han ikke tilfredsstiller dem mere end deres egen. Dernæst gav den ærede Landstingsmand en Skildring af de Menneker, som føle Trang til denne Lov, som er noget afvigende fra min. Jeg kan dertil kun sige,

at Enhver maa i den Henseende følge sin Opfattelse. Den ærede Rigsdagsmand meente, at de stundom vare komne ind paa en falsk Retning, og han antydede tillige, at Præsterne, istedetfor at opfordre til Strid, tværtimod burde formane til Fredsommelighed. Jeg vil gjerne indrømme, at Fred er en god Ting og en af de bedste Ting, men den allerbedste er den dog ikke; der er Noget, som er bedre end Fred, og det er Sandhed og Ret, og dersom jeg ikke kan raade et Menneske til Fred, uden at maatte opgive Noget af det, som jeg anseer for Sandhed og Ret, kan jeg i det Tilfælde ikke raade Mennesket til Fred, men maa raade til Strid. Ved samme Leilighed, da jeg er ved dette Punkt, maa jeg gjøre opmærksom paa, at jeg i mit tidligere Foredrag idag begik en lille Fortalelse. Jeg skulde ikke have berigtiget det, da det er saa ubetydeligt, dersom ikke den ærede Landstingsmand havde benyttet det i sin Skildring af disse Menneker. Jeg kom nemlig til at sige: „naar man blot under dem den Frihed, som de ansee for god og nødvendig“. Det var ganske vist ikke min Mening; jeg vilde have sagt: „naar man blot under dem al god og nødvendig Frihed“, nemlig ikke den, som efter deres Dom er god og nødvendig, men den, som efter min Dom er god og nødvendig, hvilket altsaa ganske godt vilde passe i en Skildring af, hvorledes jeg betragter disse Menneker. Medens den ærede Landstingsmand dernæst ikke syntes at have Meget tilovers for, hvad jeg kaldte Menighedernes Ret, syntes han derimod at have ikke saa lidt tilovers for en anden Ting, nemlig det gode Forhold mellem Præsterne indbyrdes, som ikke maatte lades ube af Sigte, og som han frygtede for vilde brydes ved denne Lov. Men jeg troer, at dersom man vilde lægge dette til Grund, som den ærede Rigsdagsmand gjorde, vilde vi ogsaa maatte ophæve Loven af 4de April 1855 om Sognebaandets Løsning, thi ved den er det egentlig kommet dertil, at vi ikke længer kunne tale om det gode Forhold imellem Præsterne som det, der skal lede os ved Behandlingen af kirkelige Sager.

Dernæst skal jeg gaae over til, hvad den ærede 3die Landstingsmand for 1ste Kredts